

Marc Colilla Hurtado, Jan Magarolas Guinovart i Rut Queralt Vinyals

Producció del documental “MEDITERRANIS”

TREBALL DE FINAL DE GRAU

dirigit per la Dra. Carlota Maria Moragas Fernández

Departament d'Estudis de Comunicació

Grau de Periodisme i Comunicació Audiovisual

UNIVERSITAT ROVIRA i VIRGILI

Tarragona, 2020

ÍNDEX

1. Identitat del projecte.....	2
2. Públic objectiu i àmbit territorial	4
3. Context dels Jocs Mediterranis Tarragona 2018.....	5
4. Contingut del documental.....	7
5. Fonts d'informació consultades	9
5.1. Documentació.....	9
5.2. Responsables dels Jocs Mediterranis Tarragona 2018	11
5.3. Experts	15
5.4. Institucions.....	16
5.5. Criteris de selecció i accés	18
6. Aportacions del documental	20
7. Estil i format audiovisual.....	20
7.1. Format audiovisual.....	21
7.2. Estil.....	21
8. Escaleta seqüencial.....	28
9. Pla d'execució: preproducció, producció i postproducció	30
9.1 Preproducció	30
9.2 Producció.....	31
9.3. Postproducció.....	33
10. Promoció i difusió del producte audiovisual.....	36
10.1 Presència a Internet: xarxes socials.....	37
11. Imatge corporativa: logotip, colors i tipografia.....	40
12. Micromecenatge.....	41
13. Col·laboracions i altres ajudes	42
14. Bibliografia i webgrafia.....	44
15. Annex	45

1. Identitat del projecte

Tarragona, 22 de juny de 2018. S'inauguren els XVIII Jocs Mediterranis al Nou Estadi del Gimnàstic. Al llarg de 10 dies d'esdeveniment, s'hi apleguen milers d'esportistes de 26 països de la riba mediterrània, que participen en els 33 esports i disciplines en competició.

L'edició tarragonina és un dels esdeveniments internacionals més importants de les últimes dècades a Tarragona, i ha estat envoltat de polèmica des de molt abans de la seva celebració i fins, encara, a dia d'avui. 'Mediterranis' és un documental audiovisual que vol entrar de ple en aquesta polèmica i desgranar les raons que la van protagonitzar. El documental dona veu a les parts implicades en l'organització i la realització dels Jocs Mediterranis de Tarragona 2018 per resoldre el dubte de si es van complir les expectatives que s'havien marcat inicialment i llançar una mirada general al llarg de tot l'esdeveniment, amb la voluntat que sigui equitativa per totes les parts i, sobretot, crítica. La intenció era concentrar totes les perspectives dels Jocs Mediterranis per donar una visió el més àmplia possible i oferir una anàlisi just quan es complien dos anys d'una celebració que portava més d'una dècada gestant-se.

Crítica, autocrítica, errors, victòries i medalles de bronze, de plata i d'or. La cara i la creu de l'esdeveniment, en format audiovisual, que busca resoldre les preguntes pendents que han quedat sense respondre. Dos anys després de celebrar-se, els Jocs del Mediterrani van desaparèixer del mapa mental dels tarragonins en finalitzar-se, però també van deixar molts interrogants.

“Què va passar? Quines expectatives hi havia i quines es van complir finalment? Què tenen a dir-hi els responsables de tot plegat? Quin llegat ens van deixar els Jocs Mediterranis? Per molt que l'opinió pública s'esforcés en demostrar el contrari, als Jocs no tot va funcionar malament; i doncs, per què no s'han presentat els èxits com a tals?

Com podem gestionar tots els equipaments esportius que n'han quedat?" Tot això ens preguntàvem en un article al Fet a Tarragona.

Creiem que aquesta visió general i àmplia dels Jocs del Mediterrani encara no s'ha ofert en cap mitjà ni format. La cobertura mediàtica dels Jocs es va limitar a l'actualitat prèvia a l'esdeveniment i a parlar del desenvolupament de les competicions durant els deu dies dels Jocs. Amb posterioritat, els mitjans s'han centrat en l'herència que ha deixat la competició internacional al territori i les conseqüències que encara hi perduren, sobretot des d'una perspectiva econòmica i administrativa.

Enmig d'un panorama, per tant, on trobem a faltar una aportació crítica - del que van ser i del que seran els Jocs - que garanteixi, així mateix, la pluralitat de punts de vista, considerem que la nostra proposta és pionera en format i estil. Lluny d'interessos polítics i/o econòmics, nosaltres oferim totes les realitats que van envoltar l'organització i l'esdeveniment dels Jocs, que s'ha demostrat que són moltes i ben diverses.

Per això presentem un documental basat en les entrevistes a testimonis implicats i experts que ens expliquen què van veure i viure al llarg dels Jocs. Donem l'oportunitat als responsables de l'organització perquè s'expliquin i facin autocrítica del que van suposar per a la ciutat. Centrem la línia narrativa en la figura de Pere Valls, que va tenir la idea de portar els Jocs a Tarragona, i que va ser un dels actors clau en la materialització de l'Anella Mediterrània. També inclou imatges de les instal·lacions i de les competicions de l'esdeveniment, i gràfics per ajudar a entendre l'evolució de les instal·lacions i les decisions que es van anar prenent. El documental té una durada d'uns 56 minuts.

Amb tot, l'objectiu del treball és oferir una peça audiovisual que faci un resum dels Jocs de Tarragona 2018, des de la idea inicial fins al període immediatament posterior, passant per l'etapa de la Candidatura, l'organització, l'ajornament i el

desenvolupament de les competicions. Tot això, amb les entrevistes necessàries i una figura de periodista més aviat esporàdica, amb una veu en off que ajuda en l'evolució narrativa i en l'aportació de dades rellevants. Sempre donant pas a la reflexió i a l'elaboració de conclusions pròpies per part dels espectadors.

2. Públic objectiu i àmbit territorial

En primer terme, el documental va dirigit a la ciutadania de Tarragona que està interessada en l'esdeveniment dels Jocs del Mediterrani, que trobi interrogants en la seva gestió i que vulgui respostes als dubtes que s'havia plantejat. Això no obstant, no restringim el documental a cap grup concret, perquè considerem que pot acollir la curiositat de qualsevol persona de més enllà del Camp de Tarragona, sempre que hi hagi un interès en aquest tipus de temes.

Parlem dels Jocs Mediterranis i ens centrem únicament en el cas de Tarragona, però, al cap i a la fi, s'explica l'entramat i la gestió d'un esdeveniment esportiu de grans dimensions. És per això que també pot servir de referència per conèixer els passos que s'han de seguir o que cal tenir en compte a l'hora d'organitzar un esdeveniment d'aquestes característiques, exemplificat a partir de l'experiència dels organitzadors que en parlen a la peça audiovisual.

Creiem que seria interessant que aquest documental arribés al màxim de gent possible per aconseguir una conscienciació realment efectiva i que cadascú en pugui treure'n les seves conclusions. Això pot incloure la venda del documental a un canal de televisió, com TAC12 (l'àmbit geogràfic és l'adequat) o TV3 (en programes de divulgació com el 30 minuts o el Sense ficció). D'aquest tema en parlarem amb més concreció al pla de promoció del producte.

3. Context dels Jocs Mediterranis Tarragona 2018

Els Jocs del Mediterrani són una competició esportiva internacional on participen esportistes de tots els països de la riba mediterrània, amb alguna excepció. Són considerats “l'esdeveniment esportiu més important després dels Jocs Olímpics”¹. En les darreres edicions hi han pres part més 3.000 esportistes de 26 països diferents. Se celebren cada quatre anys, des del 1951 (Alexandria). L'Estat espanyol els ha acollit en tres ocasions: el 1955 (Barcelona), el 2005 (Almeria) i el 2018 (Tarragona). L'escolliment de la ciutat seu la fa el Comitè Internacional dels Jocs Mediterranis (CIJM), on hi tenen representació i vot ponderat tots els comitès esportius dels països mediterranis, en un procés semblant al dels Jocs Olímpics. Això vol dir que tota ciutat escollida ha passat per una fase de selecció amb d'altres ciutats mediterrànies i una fase de candidatura on es busquen els suports necessaris. Aquest és un fet important a Tarragona 2017, ja que, com es diu a l'inici del documental, la ciutat va haver de preparar un dossier que fos atractiu a ulls del CIJM.

El documental 'Mediterranis' s'emmarca en un context recent de l'Estat espanyol i Catalunya marcat per la crisi econòmica i una doble crisi d'inestabilitat política. Els Jocs Mediterranis de 2017, atorgats a Tarragona el novembre del 2011, apareixien tot just sis anys després de l'última edició espanyola, Almeria 2005, que s'havien donat en un context on encara no hi havia la crisi econòmica. Aquesta crisi va aparèixer el 2008 i, per tant, tot l'esdeveniment tarragoní s'hi va trobar afectat. A 'Mediterranis' s'explica com aquesta situació va resultar perjudicial i decisiva per l'esdeveniment a Tarragona, ja que les previsions econòmiques van anar minvant al llarg dels anys fins a resultar insuficients poc abans de la celebració dels Jocs. Els problemes econòmics van arribar a posar en perill la realització de l'esdeveniment, i fins i tot en van provocar el seu ajornament.

¹ Comitè Internacional dels Jocs Mediterranis. Jocs Mediterranis. Recuperat de: <https://cijm.org.gr/jeux-mediterraneens/?lang=fr>. S'hi ha accedit el dia 31 d'agost de 2020.

Un altre dels contextos que val la pena remarcar, com es mostra al mateix documental, és el polític. Per una banda, cal recordar la història recent de les legislatures a Espanya, en especial des dels governs de Zapatero i Rajoy. L'exsecretari d'Estat d'Esports, Miguel Cardenal, explica al documental com els socialistes, que havien governat del 2004 al 2011, van prometre una sèrie d'inversions "amb una previsió electoral", segons Cardenal. El canvi de govern el 2011, amb la majoria absoluta del Partit Popular, juntament amb la crisi econòmica, hauria dificultat el suport econòmic del govern espanyol a Tarragona 2017.

Un cop acabada la primera legislatura de Mariano Rajoy (2011-2015), les eleccions generals del 2015 van deixar un escenari inestable i, en no quedar investit cap president, el juny del 2016 es van celebrar unes noves eleccions. Aquest període d'inestabilitat també hauria afectat negativament el desenvolupament de Tarragona 2017, que en aquelles dates es va ajornar un any. El context polític d'impàs en el context estatal, sent el govern espanyol un dels principals actors de l'esdeveniment internacional, també juga un paper important al guió del documental.

Finalment, tot i que en menor mesura, el context polític català també va influir en els Jocs de Tarragona, com expliquen alguns dels entrevistats. La situació del conflicte polític a Catalunya va ser el responsable d'algunes desconfiances entre els organismes organitzadors. La millor prova és la celebració de la cerimònia d'inauguració, el juny del 2018; el representant territorial d'Esports de la Generalitat a Tarragona, Joan Plana, ho explica de la següent manera: "El moment que vivíem els va fer pensar que hi podria haver una demostració de l'independentisme català que arribaria a tot el món. Això els va obsessionar i es van equivocar".

4. Contingut del documental

El tema principal rau en l'**organització dels Jocs Mediterranis de Tarragona 2018**. Se centra en la visió i el testimoni dels principals promotors del projecte, des de l'ideòleg fins a les persones que van fer-ho realitat, a més d'observadors externs i altres actors. El documental en si mateix és una línia cronològica i evolutiva que explica el desenvolupament i els passos que es van seguir perquè Tarragona acabés sent la millor candidata per acollir la divuitena edició dels Jocs Mediterranis, en la fase de Candidatura.

A partir d'aquí, s'hi intercalen altres temes que també hi estan vinculats directament. És el cas d'**Almeria 2005**, la referència que pren l'organització de Tarragona 2018 perquè era la darrera edició que s'havia organitzat a l'Estat espanyol. Amb això, doncs, es parla de les diferències, sobretot econòmiques, que distingeixen una ciutat de l'altra, ja que les dificultats que vivia el país en un any i l'altre eren molt diferents.

També es parla dels canvis que hi va haver en l'equip d'organització, començant amb Mario Rigau al capdavant de la Candidatura i passant després a la creació de la Fundació Tarragona 2017 amb Josep Fèlix Ballesteros, l'aleshores alcalde, al capdavant. Més enllà de la gestió pròpiament dels Jocs, hi va haver modificacions en les previsions fetes i amb el que va acabar sent.

La Generalitat de Catalunya construeix un Palau, però, era realment necessari? En dos anys només s'ha utilitzat sis vegades, sempre per esdeveniments esportius, però cal tenir en compte que la construcció de l'edifici va costar 18 milions d'euros. Aquesta pregunta també es planteja al documental, tot i que probablement, en el seu moment, poques persones van preguntar-se si realment era imprescindible una instal·lació d'aquestes dimensions.

No s'aconsegueixen tots els diners esperats i això comporta que les complicacions siguin cada vegada més difícils d'ignorar, fins que l'organització i el CIJM decideixen ajornar-los un any. S'introdueix la problemàtica de la construcció de la piscina, que en el seu moment va servir com un dels arguments per justificar la pròrroga dels Jocs.

També es fa referència a la llicència d'activitats de l'estadi del Nàstic, de la manca de cultura catalana i tarragonina en les cerimònies d'inauguració i cloenda i es conclou el documental amb la perspectiva de dos anys després, veient el llegat que en queda, comprovant si aquelles previsions fetes en el seu moment s'estan complint o no i apostant per un projecte de ciutat que vol oferir activitats diàries a les instal·lacions de l'Anella Mediterrània.

Tot això, amb un fil conductor, Pere Valls, que aporta una informació més personal, de vivència pròpia, recordant el seu pare i veient com aquella idea inicial es va fent cada cop més real. Valls ens aporta una visió romàntica i quasi idíl·lica del que van ser els Jocs a Tarragona, però també ens serveix per crear moments de "trencament" amb la línia narrativa, en què l'espectador pot abaixar la guàrdia: descansar una mica per reprendre, després, una nova fase del projecte. Ningú millor que el pare dels Jocs per explicar-nos les seves curiositats, l'origen i les dades de context dels Jocs.

La **selecció dels temes** l'hem feta basant-nos en les converses amb tots els testimonis, les entrevistes prèvies i a partir de la recerca general que hem anat fent. Hauríem volgut incloure altres experts i voluntaris que ajudessin a entendre millor l'esdeveniment, però afegint-ho se'ns excedia el temps del documental. Per això hem apostat per fer un resum cronològic dels fets, tractant únicament què es va fer i de quina manera, i donant l'oportunitat als responsables perquè puguin fer-ne autocrítica i donar les respostes que en aquell moment la ciutadania reclamava.

5. Fonts d'informació consultades

Tenint en compte les entrevistes de documentació i les enregistrades davant de càmera, hem conversat amb 14 persones que ens han permès esbrinar i entendre l'entramat dels Jocs Mediterranis de Tarragona 2018.

La majoria dels testimonis i experts han acceptat l'entrevista que els hem demanat i han acceptat participar al documental, i els agraïm el tracte positiu i la paciència rebuda. Tot i això, hi ha dos persones vinculades amb els Jocs que han rebutjat la nostra entrevista en diverses ocasions.

Amb Javier Villamayor, regidor Comissionat dels Jocs Mediterranis 2018 i exregidor del Partit Socialista de Catalunya, hi vam contactar a través de la Diputació de Barcelona, del seu correu electrònic i del seu mòbil personal, però va declinar l'entrevista en dues ocasions al·legant que “ja no disposava de càrrec públic”. Hauria estat un gran triomf personal haver comptat amb Villamayor al documental, per les responsabilitats que va desenvolupar, per les preguntes sense resposta que va deixar al seu moment i per la controvèrsia que va generar la seva gestió. Amb Alejandro Fernández, exprimer tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Tarragona, del Partit Popular, ens va redirigir reiteradament a la regidora d'Esports, Elisa Vedrina.

5.1. Documentació

Josep Lluís Inglès, en aquell moment cap d'instal·lacions del Patronat Municipal d'Esports de Tarragona. Aquesta va ser una entrevista de presa de contacte amb tot el món de l'esport tarragoní, les entitats, els equipaments i l'evolució del Patronat Municipal d'Esports i l'Anella Mediterrània.

Rogelio Jiménez, arquitecte de l'Oficina Municipal de Projectes de l'Ajuntament de Tarragona. Calia saber quins projectes s'havien iniciat, quins s'havien licitat, dut a terme i finalitzat. Quant havien costat i qui n'havia pagat el cost. També calia entendre moltes de les decisions que s'havien pres, des del punt de vista d'instal·lacions i obres públiques.

David Oliete, responsable de comunicació als Jocs Mediterranis de Tarragona 2018. Aquesta va ser una de les primeres entrevistes que vam realitzar, i ens va servir per entendre el funcionament de l'organigrama, les responsabilitats i moltes de les decisions de l'organització, així com l'aspecte comunicatiu dels Jocs.

Elisa Vadrina, regidora d'Esports de l'Ajuntament de Tarragona durant els Jocs Mediterranis. Derivada d'Alejandro Fernández, aquesta entrevista havia de servir per entendre les relacions entre l'Ajuntament de Tarragona i el Govern espanyol, tenint en compte que Fernández havia de ser "un contacte directe" amb Madrid, amb paraules de l'alcalde Josep F. Ballesteros. No obstant això, ens va servir per veure que la regidoria d'Esports va tenir poc a veure directament amb l'organització dels Jocs Mediterranis.

Totes aquestes persones ens van ajudar a contextualitzar i conèixer amb més detall els Jocs. Dins de les entrevistes prèvies al rodatge també n'hi ha algunes que vam repetir davant de càmera. Aquestes són: Ramon Cuadrat, Rafa Marrasé, Joan Plana, Mario Rigau i Pere Valls, que presentem a continuació.

5.2. Responsables dels Jocs Mediterranis Tarragona 2018

Pere Valls

Pere Valls és membre de la Fundació Tarragona 2017 i un dels actors clau en la materialització de l'Anella Mediterrània. Se'l coneix com l'ideòleg o el pare dels Jocs Mediterranis de Tarragona perquè va ser el primer en contemplar l'opció de portar-los a la ciutat, seguint l'exemple d'altres ciutats i esdeveniments esportius de grans dimensions. Pere Valls formava part del Partit Socialista de Catalunya, pel qual havia estat regidor a Tarragona del 1999 al 2003. A l'actualitat és Vicepresident Executiu del Consell Esportiu del Tarragonès. També és jutge d'atletisme, de la secció d'atletisme del Club Gimnàstic.

El paper que aporta a 'Mediterranis' és el de trencar amb la línia argumental del documental, amb una explicació molt personal i vivencial de la seva participació. El caràcter romàntic de Pere Valls l'hem aprofitat per trenar aquesta història paral·lela que explica a l'espectador la raó més sentimental de per què els Jocs van arribar a Tarragona, l'origen pacífic de la competició internacional o les curiositats de la medalla dels Jocs. Són històries que careixen d'importància argumental però que ens serveixen per dividir el fil narratiu principal i que permeten descansar a l'espectador, així com connectar-hi emocionalment.

Josep Fèlix Ballesteros

Josep Fèlix Ballesteros va ser l'alcalde de Tarragona del 2007 al 2019 i regidor del Partit Socialista de Catalunya des del 1983 (exceptuant el període del 1999 al 2003). També va estar al capdavant de la Fundació Tarragona 2017, sent-ne ell mateix el president i la representació institucional de la Fundació². Ell era, per tant, el primer i més important responsable de tot el que passava als Jocs, des del punt de vista organitzatiu, esportiu, de comunicació i de representació, el responsable orgànic i mediàtic.

El seu paper, per tant, és més que rellevant en aquest documental; també entenent que part de la frustració i polèmica que s'havia generat, es van personalitzar en ell: "Els Jocs eren el projecte de Ballesteros", diu Rafa Marrasé al documental. L'exalcalde va ser molt procliu a concedir-nos l'entrevista, i gràcies a això hem pogut donar resposta a moltes qüestions que, creiem, havien quedat pendents: la cerimònia d'inauguració, l'ajornament, la falta de diners, la poca autocrítica. Ballesteros es mostra tal com s'havia mostrat fa dos anys: els Jocs van ser un èxit i tot el que va fallar va ser per culpa d'altri. El seu testimoni és un gran atractiu al documental.

² Estatuts Fundacionals Tarragona 2017. Capítol IV. Article 18: Càrrecs del Patronat.

Mario Rigau

Procedent del món sindical, Mario Rigau va ser el President Executiu de la Candidatura Tarragona 2017. Era el responsable de tot l'equip i de l'estratègia fins que Tarragona va ser escollida seu. Va planificar els grups de treball i va definir tot el projecte de la ciutat com a candidata³. Un cop els Jocs van recaure a Tarragona, va apartar-se de l'organització i no va tornar a tenir cap més responsabilitat.

El seu testimoni al documental resulta d'allò més interessant a l'hora de recuperar les passes de la Candidatura, en part gràcies a la facilitat amb què ho explica. Haver trencat qualsevol relació en el moment de deixar els Jocs li ha permès parlar sense embuts, també d'aquelles coses que es van qüestionar quan ell estava al capdavant, com la necessitat d'una piscina olímpica o d'un Palau d'esports de gran capacitat a la ciutat.

Víctor Sánchez

Víctor Sánchez va ser el Director Executiu de l'oficina Tarragona 2018, el màxim responsable dels Jocs del Mediterrani Tarragona 2018 en l'àmbit operatiu. En aquell moment era el Secretari General del Comitè Olímpic Espanyol (2001-2017), administració on actualment ocupa el càrrec de tresorer. El COE és una associació privada que es regeix d'acord amb els principis i les normes del Comitè Olímpic Internacional, l'entitat que controla les seves activitats.

³ Entrevista enregistrada per al documental *Mediterranis* a l'Anella Mediterrània el dia 6 de març de 2020.

Al documental mostra el seu total acord amb les decisions preses conjuntament amb l'Ajuntament de Tarragona, amb qui havia mantingut molt bona relació. La seva entrevista ajuda a reforçar la versió de Ballesteros enfront de Cardenal, però a diferència de l'exalcalde, Sánchez s'atreveix a parlar més lliurement de les dificultats que van tenir i de l'autocrítica.

Ramon Cuadrat

Ramon Cuadrat és el Gerent del Patronat Municipal d'Esports de Tarragona i va ser el Director General del Comitè Organitzador dels Jocs Mediterranis de Tarragona 2017. Dins les seves responsabilitats, en destaca la transformació del model de gestió del Patronat Municipal de Tarragona i la direcció del Pla Director dels Jocs del Mediterrani de Tarragona 2017⁴⁵. La seva entrevista serveix per afegir el punt de vista de l'organització esportiva dels Jocs (pràcticament no entra a valorar l'aspecte polític i econòmic), així com de les previsions de futur que hi ha per a les instal·lacions, dos anys després.

⁴ Cuadrat Garcia, Ramon (28 de juny de 2013). Un tomb per Mersin amb Ramon Cuadrat. Fet a Tarragona. Recuperat de: <https://www.fetatarragona.cat/2013/06/28/un-tomb-per-mersin-amb-ramon-cuadrat/>. S'hi ha accedit el dia 13 d'abril de 2020.

⁵ Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya (14 de febrer de 2019). Cuadrat García, Ramón. Recuperat de: <http://inefc.gencat.cat/ca/detalls/article/cuadrat-garcia>. S'hi ha accedit el dia 14 d'abril de 2020.

5.3. Experts

Rafa Marrasé

Rafa Marrasé és periodista amb experiència al diari Més Tarragona, al Diari Tarragona i al Viu Tarragona, entre d'altres mitjans. L'any 2016 va crear el web de periodisme d'investigació PortaEnrere, en el qual ha publicat nombrosos reportatges d'investigació i entrevistes sobre els Jocs Mediterranis. El 2017 va rebre el premi Ramon Barnils de periodisme d'investigació⁶.

Conscients que la seva versió és la més crítica envers els Jocs Mediterranis, al documental necessitàvem algú com ell, que ens expliqués les interioritats que els altres testimonis no ens haurien volgut dir. La veritat és que ell suposa la nota més greu del documental, el testimoni més descontent amb l'organització i més crític amb els responsables. Des del punt de vista narratiu, el de Marrasé és un testimoni que ens ajuda molt a l'hora de seguir un fil argumentatiu als Jocs.

Vicent Añó

Vicent Añó va ser el Director del Dossier de la Candidatura de Tarragona 2017. La seva tasca consistia a preparar el Dossier i presentar-lo davant del CIJM. També va ser professor titular i degà de la Facultat de Ciències de l'Activitat Física de la Universitat de València. Com a investigador, va estar vinculat en estudis com "Coneixement i identificació amb la candidatura als Jocs

⁶ LinkedIn. Perfil professional de Rafa Marrasé. Recuperat de: <https://www.linkedin.com/in/rafa-marrasé-3820aa69/?originalSubdomain=es>. S'hi ha accedit el 14 d'abril de 2020.

Mediterranis de 2017 per part de la població de Tarragona” o “Incidència social dels Jocs Mediterranis Almeria 2005”. De fet, va ser el Conseller Delegat dels Jocs Mediterranis Almeria 2005, el màxim responsable executiu d'aquella edició.

Testimoni semblant al de Rigau per les seves responsabilitats a la Candidatura, el d'Añó també ens ha servit per parlar de les previsions inicials, d'allò que s'havia promès al CIJM i que finalment no es va complir. Sobretot, tenint en compte les responsabilitats que havia desenvolupat a Almeria 2005, per la qual cosa era ben fàcil argumentar el perquè del Dossier de Candidatura.

5.4. Institucions

Joan Plana

Joan Plana és el representant territorial d'Esports de la Generalitat a Tarragona des del gener del 2019. Anteriorment havia ostentat diversos càrrecs públics de la delegació territorial de la Generalitat a Tarragona⁷. Tot i no haver manifestat responsabilitats durant els Jocs, Plana ha aportat l'opinió de la Generalitat. Com era d'esperar, defensa la necessitat d'un Palau d'Esports a Tarragona, així com la versió envers l'aspecte cultural de la cerimònia d'inauguració. Però tampoc no ha tingut problemes en criticar allò que trobés, com la infrautilització del Palau i la “vergonya” (sic) que suposa tenir-lo inacabat i buit.

⁷ Generalitat de Catalunya. Servei Territorial d'Administració Local a Tarragona. http://sac.gencat.cat/sacgencat/AppJava/organisme_fitxa.jsp?codi=687. S'hi ha accedit el dia 14 d'abril de 2020.

Miguel Cardenal

Miguel Cardenal va ser el President del Consejo Superior de Deportes (CSD) des del 2012 fins al 2016, quan va presentar la seva dimissió. El CSD és un organisme autònom de l'Administració General de l'Estat, però depèn del Ministeri d'Educació, Cultura i Esports. Amb aquest càrrec tenia el rang de Secretari d'Estat d'Esports. Cardenal també és Catedràtic de Dret del Treball i Seguretat Social a la Universitat Rey Juan Carlos.

Aigua passada, la versió de Cardenal ens sembla imprescindible per entendre les relacions entre l'Ajuntament i l'Estat, així com els problemes amb la piscina i l'ajornament. Però és de justos reconèixer que l'entrevista de Cardenal la vam incloure després d'entrevistar Ballesteros i Marrasé, que ens van convèncer de la seva importància. Ell ens parla del paper de l'Estat i el CSD en l'organització i les disputes que va tenir amb l'exalcalde, és per això que Cardenal era el millor testimoni de l'Estat amb qui podíem parlar, fins i tot millor que qualsevol dels ministres. Creiem que en el documental s'expliquen molt bé aquestes diferències de criteri, i més tenint en compte que es tracta de la primera vegada que Cardenal s'exposa a l'opinió pública en el tema referent als Jocs, ja que encara no havia tingut l'oportunitat de fer-ho (més enllà de dues entrades a un blog personal). La necessitat d'explicar-se de Miguel Cardenal queda palesa al documental i suposa un valor afegit per a l'espectador, que no compta amb la seva versió dels fets.

Pau Ricomà

Pau Ricomà és alcalde de Tarragona des del 2019 per Esquerra Republicana, i és regidor des del 2015⁸. Per parlar del futur de la gestió i el manteniment de les instal·lacions i herència dels Jocs resulta indispensable fer-ho amb el responsable del seu govern. Tot i les poques aparicions de Ricomà al final del documental, aquestes van en consonància amb la importància narrativa. Perquè, tot i la fèrria oposició als Jocs que havia realitzat anteriorment (per la qual no preguntem), el testimoni de Ricomà ens interessa perquè ens parli del present de l'Anella, de la capacitat de la ciutat de mantenir les instal·lacions i de les dificultats burocràtiques que envolten el traspàs del Palau a l'Ajuntament.

5.5. Criteris de selecció i accés

Per escollir els entrevistats vam tenir en compte diversos criteris de selecció. En primer lloc, sempre teníem present l'objectiu del documental i les entrevistes que havíem realitzat prèviament. Amb això, per tant, ja vam focalitzar la recerca en saber qui eren els actors clau per entendre què va passar abans, durant i després dels Jocs i per què va ser així. Com hem exposat al principi, creiem que encara no s'ha fet una valoració clara i crítica per part dels principals responsables, per això vam creure oportú oferir-los l'oportunitat de fer-ho en aquest documental. A mesura que avançàvem el projecte vam detectar que, amb només els testimonis vinculats en l'organització dels Jocs, tindríem el temps just per incloure les seves declaracions en una peça audiovisual

⁸ Ajuntament de Tarragona. Govern. Consistori. Pau Ricomà Vallhonrat. Recuperat de: <https://www.tarragona.cat/lajuntament/govern/consistori/pau-ricoma-vallhonrat>. S'hi ha accedit el 14 d'abril de 2020.

d'uns 45 minuts. Aquest també va ser el motiu que ens va fer acotar més el tema i els entrevistats, i no incloure, per exemple, altres experts o voluntaris.

Posar-nos en contacte amb tots ells no va ser gaire difícil. Amb la majoria hi vam poder contactar a través d'una adreça de correu electrònic, ja fos la seva personal o del lloc de treball. Amb d'altres vam utilitzar el seu número de telèfon mòbil, ja que era una via més ràpida. En tots els casos vam tenir un tracte d'amabilitat i professional, que agraïm honestament.

Considerem que tots els entrevistats que apareixen al documental hi són per què hi han de ser. I això pot semblar una obvietat, però no ho és. Cadascun d'ells va tenir -o encara té- la seva parcel·la de responsabilitat, i resulten indispensables per teixir un mapa mínimament proper al que van ser els Jocs. Tenim els màxims responsables de la Candidatura, de la fase de construcció i de l'actualitat, tenim veus de totes les administracions que van jugar un paper rellevant en l'organització (a excepció de la Diputació, que tenia poc poder decisor), fins i tot de l'Estat i de la Generalitat. Valorem molt positivament aquest fet per les dificultats que comporta ajuntar veus tan diferents i importants en un documental.

Abans d'acabar aquest apartat, voldríem afegir un apunt relacionat amb la selecció dels personatges del documental. Des de l'inici de la investigació, ja vam adonar-nos de la manca de dones en l'organització dels Jocs. Elisa Vadrina, entrevistada durant la fase de documentació, era l'única que tenia números d'entrar al documental, però no vam creure que pogués aportar una mirada àmplia i de context.

6. Aportacions del documental

A grans trets, el documental 'Mediterranis' aporta una visió d'autocrítica per part de la majoria de testimonis, i de rigor per part de l'equip promotor del projecte audiovisual. Es recuperen els Jocs, un tema adormit i oblidat de l'opinió pública de Tarragona, i el posem a l'ordre del dia. Preguntes i dubtes que no s'havien plantejat encara i una aposta per un futur més dinàmic i d'aprofitament del llegat que en queda.

Es tracta, doncs, de congregar, amb una única peça documental, les diferents veus participants, ja sigui durant una fase prematura com en un moment en què la gestió dels Jocs ja estava més treballada i desenvolupada. No són entrevistes individuals, enfocades únicament a una institució o un pensament, sinó un únic projecte que aglutina i ofereix aquesta visió plural i de versions diferents. Un conjunt de diversos ingredients que ajuda a l'espectador a entendre què van ser els Jocs Mediterranis de Tarragona 2018.

Més enllà de les preguntes imprescindibles, el producte apunta qüestions i detalls que van una mica més enllà. Temes que fins ara no s'havien tractat a fons i que surten a la llum.

7. Estil i format audiovisual

En aquest documental comptem amb diferents testimonis i, per tant, amb moltes entrevistes. En general, la intenció és que el seu format sigui molt similar entre elles, per evitar qualsevol diferència de tractament que pugui semblar tendenciosa. Tan sols hi ha l'excepció del Pere Valls que, per la seva importància i caràcter, hem volgut que fos diferent. En parlem amb més concreció als següents punts.

7.1. Format audiovisual

Definim el format del producte com un documental participatiu, però amb excepcions. Els testimonis i el seu relat són l'element clau, la base de tota la seqüència i la narració. La història, per tant, l'expliquen els protagonistes i el periodista no hi apareix en cap moment, ni físicament ni auditivament. I aquesta és l'excepció. S'hi incorpora un altre element, la veu en off, que hi posa el context necessari i indispensable perquè el relat s'entengui. Per tant, no és el periodista qui hi intervé preguntant o guiant les respostes dels entrevistats, sinó que són ells mateixos els que aporten la informació, i s'utilitza el recurs de la veu en off per aportar els matisos i els recursos adequats per entendre bé el documental.

7.2. Estil

Més enllà del format, 'Mediterranis' també és un espai de reflexió, d'investigació i pensat perquè la gent tregui les seves pròpies conclusions envers els Jocs Mediterranis. Per això el ritme del documental és constant i inexorable, no massa lent perquè no es faci llarg i tan sols trencat pel testimoni de Pere Valls. El fil narratiu recau sempre en els testimonis i en allò que expliquen, i segueix un ordre cronològic que en facilita la comprensió. Deixem espai a la música perquè els missatges que es donen no vagin molt seguits i s'entengui la divisió de temes. Una música que, per cert, és sovint lenta i alegre, per sota, per no perdre el ritme però sense que distregui ni molesti. Les imatges recurs utilitzades també estan col·locades amb la finalitat d'ajudar la comprensió del missatge, tenint en compte la dificultat que suposa buscar imatges d'una cosa etèria com és un esdeveniment internacional. Amb uns chyrons, uns grafismes i unes transicions que donen espai a la reflexió i el pensament. En definitiva, estilísticament hem apostat per un documental més nostre de gust i estètica personal.

La nostra intenció és que “Mediterranis” sigui un documental que arribi a molta gent, i per això s’han de tenir en compte diversos públics. Creiem que el millor format del documental és que sigui una peça audiovisual dinàmica i amb ritme, sense ociositat i sense gaires moments de silenci. El món de l’esport és un món, per naturalesa, actiu, sempre en moviment, i això també ho hem volgut transmetre al nostre documental. Tot i això, també hi tenen cabuda els moments de pausa i descans, de tranquil·litat, com la Mar Mediterrània.

Amb aquesta voluntat, i amb la circumstància afegida que és un documental de 56 minuts, entenem que hem de fer esforços per no perdre l’atenció de l’espectador. Una idea per trencar la monotonia de les entrevistes, com ja hem dit, és la història paral·lela de Pere Valls, que connectarà emocionalment molts espectadors perquè recordarà els inicis dels Jocs, un moment on la crítica que despertaven era menor a la que van acabar generant després. La gran quantitat de plans recurs de les instal·lacions i l’Anella Mediterrània són un punt d’interès afegit al documental.

Parlem de la careta d’entrada. Com en tota la peça documental, seguirem un estil sobri i minimalista. La careta d’entrada és curta, amb imatges de Tarragona i les preguntes dels mateixos entrevistats, que tractem de respondre al llarg del documental. El primer que se sent al documental són les respostes a la pregunta “Què s’hauria d’haver preguntat Tarragona abans d’acollir els Jocs?”. Les imatges generals de diversos punts de Tarragona que ho il·lustren van seguides de plans zenitals del mar, que en el fons és el nexa d’unió de tota aquesta història: el títol ‘Mediterranis’ apareix sobre la línia de l’horitzó.

La música que utilitzem també va en la línia reflexiva que explicàvem. Hem optat per utilitzar peces en què l’instrument principal és el piano, ja que ens interessava que fossin melodies suaus i discretes, però que, al mateix temps, hi hagués una harmonització i un acompanyament que li donés cos: moments de calma i altres amb

més intensitat. L'estil musical canvia als crèdits, ja que hem preferit apostar per un ritme més mogut i animat, posant així punt i final a la peça audiovisual: volem que l'espectador es quedi fins al final veient el timelapse amb l'skyline de Tarragona. Amb tot, la música no hem pretès que tingui una presència gaire important, més aviat per acompanyar la història de Pere Valls, per unir el documental i per diferenciar els temes.

Finalment, parlem de la imatge. Les entrevistes es roden sempre, a excepció de la del Pere Valls, seguint el mateix patró. Abans de començar a rodar-les, vam dissenyar més o menys com voldríem muntar el set de gravació, com i on situaríem cada element necessari per gravar: les dues cadires, les dues càmeres i la microfonia (i, eventualment, els elements d'il·luminació). Després de rodar la primera entrevista, vam prendre les mides d'on estaven els objectes per poder tornar a repetir el mateix esquema fàcilment. D'aquesta forma, les entrevistes tenen la mateixa tipologia de plans per presentar a tots els testimonis en igualtat de condicions.

La forma de situar les càmeres, les lents que s'utilitzen i la forma de configurar-les es fa buscant un *look* el més cinematogràfic possible, que va des de la forma de compondre els plans a reduir la profunditat de camp i aconseguir un fons desenfocat. Amb la fase d'etalonació, la textura i els colors aporten una imatge no molt contrastada ni saturada. A la vegada, la intencionalitat de tot plegat és tenir una imatge sense distraccions, el més minimalista i natural possible.

L'excepció se l'emporta, com és d'esperar, Pere Valls. Amb ell realitzem una entrevista completament diferent: sense cadira perquè és una entrevista itinerant i amb una sola càmera i microfonia subjectiva. Fins i tot, un dels pans està en moviment, al llarg del passeig central de l'Anella Mediterrània. L'entrevista de Pere Valls és l'única que es va realitzar dues vegades, per la dificultat d'utilitzar les imatges de la primera entrevista.

Entrevistant Pere Valls a l'entrada de l'Anella Mediterrània.

La intenció minimalista també queda reflectida en la forma de dissenyar els chyrons per a cada entrevistat. Creiem que, tot i ser persones importants dels Jocs, potser no tothom les reconeix per la seva imatge, així que rotulem a cada persona amb el seu nom i cognom, en majúscules, i el càrrec que va desenvolupar en relació als Jocs, amb les primeres lletres en majúscula però amb una mida sensiblement més reduïda. Aquest text sempre és de color blanc, amb l'ombra corresponent en cas que el fons ho requereixi, i utilitzant la tipografia Nunito per als càrrecs i la Caviar Drens per als noms i cognoms. El chyron de cada entrevistat apareix la primera vegada que parla, que participa, amb veu i imatge, al documental, i després aproximadament cap a la meitat i finalment amb una de les seves darreres intervencions. Aquest és un chyron discret però suficient, que no distreu en excés i que no molesta a la vista.

Adjuntem un resum de totes les entrevistes amb els dos plans de cada testimoni amb el toc de color corregit.

7.3. Localitzacions

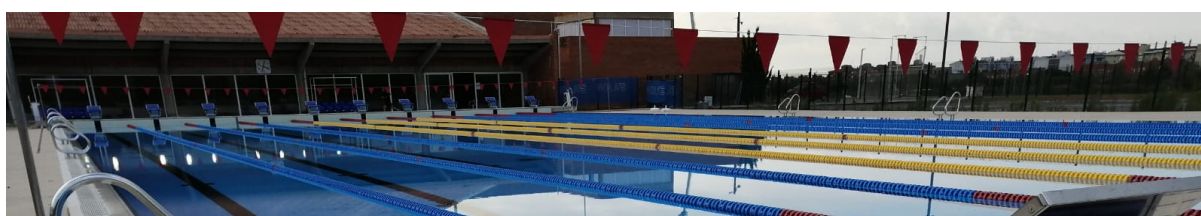
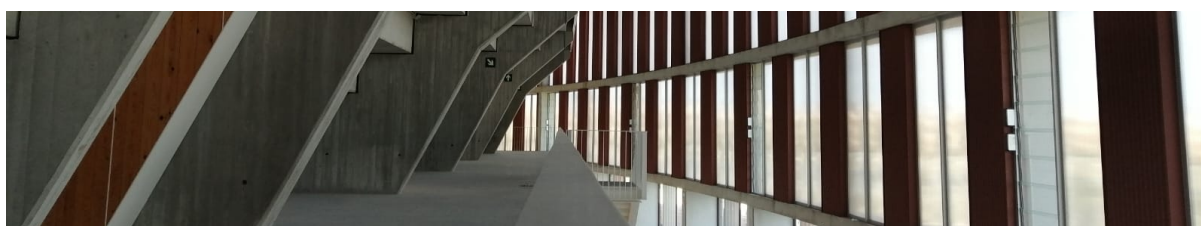
Per dotar el documental d'un estil d'acció i naturalitat, donat que es tracta d'un esdeveniment esportiu, hem volgut que la localització de les entrevistes també tingués relació amb l'esport i amb els Jocs Mediterranis. Totes les entrevistes de Tarragona estan enregistrades a l'Anella Mediterrània, a l'aire lliure o a l'interior de les instal·lacions esportives. Per qüestions òbvies, les entrevistes de fora de Tarragona, que corresponen a Vicent Añó, Víctor Sánchez i Miguel Cardenal, van ser enregistrades en altres espais. Cal afegir que, sempre que hem pogut, hem volgut meditar els llocs òptims per cadascun dels entrevistats i assignar caràcter narratiu a les localitzacions. La distribució ha quedat de la següent manera:

Entrevistat	Lloc	Observacions
Vicent Añó	Universitat de València	
Josep F. Ballesteros	Piscina Olímpica	La dotació econòmica i la construcció de les piscines van ser l'origen de l'ajornament
Ramon Cuadrat	Patronat d'Esports (PMET), que està a l'Anella	Director General dels Jocs, ara treballa al PMET
Rafa Marrasé	Llac de l'Anella	El llac ofereix una visió general de l'Anella, com l'ha de tenir un periodista
Joan Plana	Palau d'Esports	És delegat de la Generalitat, la constructora i propietària (a hores d'ara) del Palau
Pau Ricomà	Passarel·la exterior de l'Anella, amb el Palau de fons	L'Ajuntament enfronta, a hores d'ara, les negociacions per la propietat del Palau
Mario Rigau	Estadi d'Atletisme	
Víctor Sánchez	COE (Madrid)	Era secretari general del COE
Pere Valls	Passejant per l'Anella	Ideòleg dels Jocs
Miguel Cardenal	Oficines d'SPYN Advisors (Madrid)	Tot i haver-ho intentat a les instal·lacions del CSD, el mateix entrevistat ens va proposar realitzar l'entrevista en unes oficines privades de la part benestant de Madrid

L'entrevista de Pere Valls és un passeig per l'Anella Mediterrània de Campclar (Tarragona) amb la finalitat que ens expliqui les curiositats i les característiques de les instal·lacions. De fet, la decisió que sigui ell qui faci de guia no va ser presa en va, al contrari. Ell mateix explica que, abans dels Jocs, ofería aquesta ruta a grups de gent que estiguessin interessats, així com també a alumnes i professors d'algunes escoles de la ciutat. Aquesta entrevista és itinerant pel parc, amb Pere Valls de peu i, sovint, quiet.

Pel que fa a la resta d'entrevistes, com s'ha dit, la voluntat és que siguin formalment molt semblants. Tots estan asseguts i sense la presència de l'entrevistador. La voluntat és que el fons estigui ambientat en algun espai dels Jocs, com les instal·lacions esportives i l'Anella Mediterrània o, en el seu defecte, un lloc anàleg.

Imatges de l'interior del Palau d'Esports i la piscina olímpica, les construccions que més s'analitzen al documental.

8. Escaleta seqüencial

Tot i que inicialment la durada prevista era d'uns 45 minuts, hem cregut necessari ampliar el minutatge perquè s'entengués millor la trama, i finalment en dura 56. Amb això, per tant, hem pogut incloure tots els testimonis que consideràvem que indispensables. Aquesta és l'escaleta seqüencial del producte, que adjuntem en forma de taula a l'Annex.

TÍTOL. Presentació i preguntes del documental. A l'inici ens situem a Tarragona amb imatges de la ciutat que acompanyen les diferents preguntes que els entrevistats llancen a l'aire, convidant l'espectador a fer-se les mateixes preguntes que es respondran al llarg del documental. També hi apareix una panoràmica vertical de la Mar Mediterrània per afegir el títol del documental. No apareixen les cares dels entrevistats ni els seus noms. Aquesta seqüència té una durada d'1 minut i 20 segons.

SUBTRAMA. Presentació de Pere Valls. És la petita secció inicial de la subtrama paral·lela al desenvolupament del documental. Parla sobre la història dels Jocs de Tarragona, amb una versió més romàntica de l'esdeveniment que connecta emocionalment l'espectador i la història i del qual Pere Valls en serà l'únic protagonista. En menys d'un minut, Valls defineix què són els Jocs Mediterranis i presenta la figura del Comitè Internacional dels Jocs Mediterranis. A partir d'aquí, hi haurà més entreactes protagonitzats per ell, on explica els inicis dels Jocs de Tarragona, com ell i el seu pare van tenir la idea de portar-los a Tarragona i finalment una reflexió on fa èmfasi en seguir treballant per a la ciutat. En total, tota la subtrama de Pere Valls dura 4 minuts i 49 segons, exceptuant la conclusió final, el minutatge de la qual incloem a les conclusions generals del documental.

FASE DE CANDIDATURA (2007-2011). Començant el documental pròpiament dit, on es pretén buscar respostes als dubtes que s'han presentat inicialment. Els experts i testimonis que apareixen en aquesta secció són: Josep F. Ballesteros, Mario Rigau,

Rafa Marrasé, Vicent Añó i Víctor Sánchez, és a dir, aquells que proporcionen informació sobre el desenvolupament de la Candidatura Tarragona 2017. Així mateix, s'hi combinen imatges recurs de les instal·lacions de l'Anella i de València per a situar l'espectador. El bloc finalitza amb un grafisme que presenta les persones que agafen el relleu de l'organització, després que Mario Rigau decidís no continuar al projecte. La durada d'aquest bloc és d'un total de 9 minuts i 12 segons.

FASE DE CONSTRUCCIÓ (2012-2018). A continuació hi ha la fase de construcció dels Jocs, un cop s'ha concedit la seu a Tarragona i es canvien els responsables de l'organització. Hi apareixen els testimonis referents a aquesta fase del documental: Josep F. Ballesteros, Rafa Marrasé, Mario Rigau, Víctor Sánchez, Ramon Cuadrat, Joan Plana, Miguel Cardenal i Vicent Añó. També s'hi inclouen imatges recurs de les instal·lacions i de l'Anella, així com notícies i titulars d'aquella època. Tot i que en un principi prevèiem que fos el bloc més curt de tots, justament ha esdevingut el contrari: dura un total de 19 minuts i 30 segons.

VÍDEO RESUM DELS JOCS. Un petit vídeo, d'1 minut i 33 segons, amb les imatges de les competicions, les cerimònies i els esdeveniments més importants dels Jocs, sense experts ni testimonis. La intenció és simbolitzar la celebració dels Jocs en una línia temporal abans de centrar-nos en la fase posterior als Jocs, però dedicar-hi poc temps perquè careix d'importància al nostre documental. Aquí també s'hi inclou la part "negativa" dels Jocs, és a dir, els problemes que hi va haver en l'organització. Aquestes imatges ens les han cedit TAC12 i TV3.

FASE ACTUALITAT (2018-2020). On parlem sobretot de l'herència dels Jocs, de l'ús que es fa realment de les instal·lacions esportives i del futur que els espera, per això incloem grafismes que expliquen els esdeveniments i les activitats que s'hi han dut a terme. Les persones que hi apareixen són Rafa Marrasé, Ramon Cuadrat, Joan Plana,

Josep F. Ballesteros i Pau Ricomà, on els enfrontarem amb les intencions inicials i les finals. La durada del bloc és de 7 minuts i 49 segons.

RESOLUCIÓ I CONCLUSIÓ. Frases finals i Pere Valls. A mode de conclusió del documental, i per tal de respondre les preguntes que s'han plantejat a l'inici, reservem un espai al final on tractem de suplir aquests dubtes amb les declaracions de tots els testimonis. La història paral·lela protagonitzada per Pere Valls també té un final concret, on ell torna a connectar l'espectador amb la part romàntica dels Jocs i se'l veu sortint de l'Anella, tot just després de les conclusions i com a colofó del documental. Tot plegat té una durada de 12 minuts i 3 segons.

CRÈDITS I AGRAÏMENTS. Hi apareixen els noms i els logotips de totes les persones que han fet possible aquest documental, ja sigui participant-hi directament, col·laborant-hi econòmicament a través del micromecenatge o cedint-nos l'espai per gravar una entrevista. També hi especificuem les peces musicals que hem utilitzat al llarg de tot el documental. De fons es veu un timelapse d'una posta de sol a la ciutat, des de l'escullera del Port. En total, la durada és de 3 minuts i 9 segons.

9. Pla d'execució: preproducció, producció i postproducció

9.1 Preproducció

Un cop escollit el tema, el primer pas va ser documentar-nos i recopilar informació per conèixer el context en què van néixer els Jocs. Al principi no vam concretar la direcció de la recerca, sinó que anàvem llegint tots els arxius, totes les entrevistes i totes les notícies que trobàvem, ja que d'aquesta manera ens asseguràvem, per dir-ho d'alguna manera, que no se'ns escaparia res. Calia saber tot el que s'havia publicat referent als

Jocs abans de posar-se a fer cap altra cosa. Aquesta recerca inicial ens va ocupar des del març a l'octubre del 2019.

Amb això vam veure que realment era un tema molt extens, molt ampli. O fèiem un documental parlant de tot sense centrar-nos en un tema en concret o apuntàvem a una sola temàtica o problemàtica i l'explicàvem amb tots els ets i els uts. Com que encara no s'havia fet cap recull ni cap publicació que recopilés el que van suposar els Jocs Mediterranis per a Tarragona, vam creure convenient tractar-ne l'organització: que fossin les persones que ho van viure en primera persona i que ens expliquessin com es van anar construint.

Vam conèixer els seus noms a partir dels documents que llegíem. Això ens va ajudar a aconseguir un bagatge suficient com per començar a quedar amb les persones establertes a les entrevistes de documentació, que ens van acabar de concretar els entrevistats que necessitaríem per poder explicar bé la història dels Jocs Mediterranis del Tarragona 2018. Aquestes entrevistes les vam realitzar entre l'octubre i el desembre de l'any passat.

Al mateix temps, començàvem a pensar i a definir l'estil i el format del documental. Ambdós aspectes els hem anat polint i adaptant al llarg del temps, però al principi ja teníem clar que volíem ser curosos i formals i que serien dos factors als quals, més endavant, hi dedicariem molt de temps per poder-los ajustar. En aquell moment també crèiem que la peça audiovisual podria durar uns 45 minuts.

9.2 Producció

Arribat el moment de preparar el muntatge de gravacions i començar les entrevistes davant de càmera, ens vam posar en contacte amb els experts i responsables. Alguns testimonis ja els havíem conegut durant la fase de preproducció, però n'hi havia altres

-com Josep F. Ballesteros, Pau Ricomà, Víctor Sánchez o Miguel Cardenal- amb els quals encara havíem d'establir el primer contacte.

Va ser entre el gener i el febrer del 2020 quan vam posar-nos en contacte amb ells; només calia enviar un correu o fer una trucada. Vam tancar l'entrevista amb Vicent Añó i ens vam desplaçar a València per enregistrar-la. També vam gravar les de Mario Rigau i Pere Valls a l'Anella Mediterrània, tot plegat, entre el 18 de febrer i el 12 de març. I fins i tot vam concretar un dia per anar a Madrid i fer l'entrevista a Víctor Sánchez. Aquesta última, però, la vam haver d'ajornar: l'havíem de fer el 13 de març, el dia que van confinar tot Catalunya. Moltes d'altres entrevistes també s'anaven ajornant progressivament i quedaven pendents sense data definitiva.

El fet de no saber què passaria ni quan podríem sortir al carrer va fer que deixéssim en les entrevistes penjant d'un fil. No podríem proposar noves dates; no podríem seguir el calendari que teníem establert. El mes d'abril va ser un parèntesi en la producció de tot el documental: vam parar màquines per veure com avançava la situació, esperant a saber què podríem fer. Això ens va presentar tres possibles escenaris: mantenir l'entrega del documental al juny amb les entrevistes gravades per videotrucada, intentar fer-les durant el mes de maig i aprofitar les primeres setmanes de juny per editar a corre-cuita o canviar la data d'entrega, esperar a setembre i acabar el documental durant els mesos d'estiu. Arribats a maig sense cap notícia esperançadora, com a mínim per poder entregar el documental al juny, decidim ajornar l'entrega del documental al setembre, així guanyàvem temps per aprofundir la recerca i concretar novament les entrevistes.

Vam aprofitar el mes de juny i juliol per gestionar els contactes que ens faltaven i preparar bé el guió. Vam entrevistar Rafa Marrasé, Josep F. Ballesteros, Víctor Sánchez, Joan Plana, Ramon Cuadrat i Pere Valls (aquesta última, per segona vegada). També van ser els mesos en què vam decidir obrir el compte a les xarxes

socials (Twitter, Facebook i Instagram) i vam començar a promocionar el projecte, també gràcies a un article que vam publicar a la revista 'Fet a Tarragona' i a l'entrevista que ens van fer a Tarragona Ràdio. La tercera setmana de juliol, després de gravar les entrevistes de Pau Ricomà i Miguel Cardenal, vam donar per tancada la fase de producció.

9.3. Postproducció

Emprenem l'edició amb les entrevistes, encara sense la majoria de plans recurs. Després de fer els últims retocs al guió, endrecem les entrevistes i quadrem la imatge amb el so gravat. A mesura que fèiem el muntatge, també anàvem modificant i millorant el guió perquè alguns temes fossin més fàcils d'entendre i perquè tot quedés el més lligat possible.

Amb això, detectem que, efectivament, necessitem més plans recurs. Sortim a gravar l'Anella un parell de vegades, ens desplaçem a l'estadi del Nàstic, al Reus Ploms i al Viding, com a plans concrets més enllà de l'Anella Mediterrània. També matinem per veure la sortida del sol des de la punta del Miracle, que ens interessava incloure a l'inici del documental, a més de la de l'Anella i la posta de sol des de l'escullera del Port. Tot això ho gravem en format de *timelapse*.

Seguim amb l'edició i, perquè tot sigui continu i vagi més fluït, parlem amb Clàudia Garcia de Dios perquè vingui a gravar la veu en off. Preparam un estudi casolà, amb oueres i un micròfon, i ens posem mans a l'obra. Ho anem afegint a la seqüència, per veure si queda tot cohesionat, i seguim endavant.

Clàudia Garcia de Dios enregistrant la veu en off.

Un cop tenim el muntatge general fet, veiem la necessitat de demanar més imatges a TAC12, la televisió del Camp de Tarragona. Havíem trobat notícies i vídeos d'alguns moments concrets que podien acompanyar les declaracions d'alguns testimonis. Ens les van cedir sempre amb amabilitat, la qual cosa els agraiem molt. També vam afegir les de TV3, que ja havíem demanat prèviament, i vam començar a treballar els grafismes.

Aquest tema va ser interessant de tractar, perquè no teníem una idea clara i definida de com fer-los, però sabíem molt bé el que no volíem. L'estil havia de ser de documental: no contemplàvem que fos un títol amb unes imatges i un fons neutre, i que, per tant, tinguessin un format del que podria ser un grafisme de vídeo corporatiu, per exemple. Per això vam anar afegint elements i detalls, fins que finalment vam aconseguir una textura de fons que ens va convèncer i una animació que també acompanya el que narra la veu en off.

Ja a la recta final, només quedava l'edició del color i el so. Amb la correcció del color no hem tingut cap problema, però el so era molt delicat. Com hem explicat abans, cada entrevista l'hem gravat a un lloc diferent, alguns a interior i altres a exterior. Les diferències eren clares i no teníem els coneixements per arreglar-ho com calia, per això hem demanat la col·laboració de Pau Ortiz, de NU Estudi, que se n'ha encarregat de l'edició de l'àudio.

Per últim, hem anat polint detalls i retallant el minutatge per intentar reduir els 56 minuts, però hem considerat que tot el que s'explica és necessari.

EXECUCIÓ DEL DOCUMENTAL 'MEDITERRANIS'

Com s'ha desenvolupat el documental?

	Setembre	Octubre	Novembre	Desembre	Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	Setembre
PRODUCCIÓ													
Definició idea	■												
Recerca i investigació		■	■	■	■	■			■	■	■		
Entrevistes documentació			■	■									
Primer contacte entrevistats			■	■		■				■	■		
GUIÓ													
Preparació entrevistes		■	■	■		■				■	■		
Preguió i guió										■	■	■	
GRAVACIÓ													
Gravació entrevistes						■	■			■	■		
Gravació imatges recurs						■	■			■	■	■	
EDICIÓ													
Visualització entrevistes											■	■	
Selecció talls											■	■	
Muntatge recursos i grafismes												■	
Correcció imatge i so												■	
Revisió del producte												■	
PROMOCIÓ													
Xarxes socials										■	■	■	■
Projecció i publicació												■	■

10. Promoció i difusió del producte audiovisual

Sempre hem tingut en compte que es tracta d'un treball acadèmic universitari, d'un Treball de Final de Grau. Tot i això, l'hem anat destapant i explicant allà on ens han deixat. És el cas de la revista 'Fet a Tarragona', en la qual vam publicar l'article "Un documental analitza els Jocs Mediterranis, dos anys després", on exposàvem la feina feta fins llavors i el relat de què tracta el documental. Va ser el 22 de juny de 2020, just dos anys després de la cerimònia d'inauguració dels Jocs.

Aquell mateix dia vam fer públic el compte @mediterranisdoc a tres plataformes de xarxes socials: Twitter, Instagram i Facebook, que analitzarem més detalladament a continuació. Unes setmanes més tard, ens van entrevistar al 'Matí de Tarragona Ràdio'. En aquest cas, també vam parlar del micromecenatge que vam obrir per recaptar diners per cobrir despeses. També ho comentem més endavant.

Contemplem l'opció que el documental pugui ser emès en algun canal, certament o festival. Quan parlàvem del públic objectiu ja hem constatat que el nostre interès és que el nostre treball pugui arribar al màxim de gent possible. Televisions com TAC12 o TV3 serien les de referència, ara per ara, tot i que no descartem altres àmbits. El documental també es pot emetre a festivals de curts, llargmetratges i reportatges. A Tarragona n'hi ha un de gran importància com és el Festival REC. La proximitat geogràfica i l'interès del tema poden ser un arguments a favor.

En tot cas, el que tenim clar és que l'emetrem a alguna sala del territori. Aquesta és la promesa que oferim a totes les persones que han aportat 30€ o més al projecte a través del micromecenatge, així que almenys en aquesta ocasió projectarem el documental i el farem públic entre la gent que hi hagi fet una aportació econòmica. La idea és que sigui un espai únicament pels mecenes més importants, però si

l'aforament és gran i la situació actual ho permet, no descartem posar a la disposició de tothom alguna entrada a preu econòmic perquè puguin comprar-la i venir a veure'l.

Pensem que les plataformes on estigui destinat el documental poden condicionar relativament el seu estil, perquè ja en tenia un de marcat des del principi i amb unes intencions molt clares. Dit d'una altra manera, no volem canviar les formes ni l'objectiu del documental perquè ens l'acceptin en un lloc determinat ni per arribar a un públic major. Considerem que l'estil i el format han estat escollits adequadament per explicar els Jocs Mediterranis de la manera més clara i entenedora possible, sempre de manera rigorosa. Però això, en tot cas, ho haurà de dir el públic.

10.1 Presència a Internet: xarxes socials.

Vam creure que l'interès del documental traspassaria parets i aniria més enllà de l'àmbit merament universitari. És per això que vam decidir obrir un compte (@mediterranisdoc) a les xarxes socials més utilitzades al nostre entorn, per publicar informació del documental, que la gent n'estigués al corrent i suscités, així, certa curiositat en les persones interessades.

El contingut difós ha sigut el mateix a totes les plataformes, però amb diferents formats. Després de publicar la imatge principal amb el logo central, que vam utilitzar per engegar les xarxes, vam utilitzar unes imatges que ens va cedir Pere Valls en què es veia l'evolució de la construcció de les instal·lacions de l'Anella Mediterrània. Amb això vam començar a obrir la curiositat dels seguidors. Després, ja vam anar revelant els protagonistes del documental amb una declaració seva i la corresponent localització de l'entrevista, on també mostràvem el *making off* i el set de gravació utilitzat per l'enregistrament. Més enllà d'aquestes publicacions, també vam preparar un teaser: un vídeo resum per presentar, amb només 41 segons, el tema que planteja

el documental. D'ara en endavant, la finalitat d'aquestes xarxes socials serà seguir aquesta línia per anar fent créixer l'interès dels usuaris i anunciar eventuais emissions del documental.

No hem previst cap despesa ni cap inversió monetària a cap plataforma o xarxa social per publicitar-nos. No fem intenció de patrocinar ni promocionar el projecte econòmicament, sinó que la informació es farà arribar a través de les publicacions habituals i gairebé diàries.

Twitter. Teníem clar que, si obríem un compte del documental, a Twitter no hi podíem faltar. Podríem definir-la com la xarxa social de l'opinió pública per excel·lència, ja que actualment tothom hi fa bullir les seves opinions i experiències, ja siguin personals o professionals. Un dels públics que hi està més actiu i que alhora també forma part del nostre públic objectiu és el conjunt de tarragonins i tarragonines -sobretot gent del Camp de Tarragona- que habitualment publiquen contingut relacionat amb la ciutat. En el moment de tancar aquesta memòria, el compte de Twitter de 'Mediterranis' tenia 99 seguidors.

Instagram. A diferència de Twitter, hem utilitzat Instagram com a aparador visual de les publicacions. Ens interessava ser-hi pel públic jove i d'amistats properes als quals era més eficaç informar per allí que no pas per una altra xarxa social. Ens serveix per mostrar, a cop d'ull, el contingut gràfic del documental, amb l'estil i el format establerts. En tancar aquesta memòria teníem 72 seguidors a Instagram

Facebook. En aquest cas el raonament per tindre-hi un compte actiu és semblant al d'Instagram. Facebook és una xarxa que, darrerament -almenys a Catalunya i a l'Estat espanyol- l'utilitza amb més freqüència un públic adult. Per això també vam creure oportú publicar-hi contingut setmanalment. Actualment són 31 seguidors a la pàgina de Facebook.

UN DOCUMENTAL DE
MARC COLILLA
JAN MAGAROLAS
RUT QUERALT

Mediterranis
@MediterranisDOC

Documental 'Mediterranis' • Un TFG de @marccolilla, @RutQueralt i @TeoTGNA
• TW | IG | FB

Tarragona gf.me/u/yga58k/
Data en què s'hi va unir: novembre de 2019

31 Seguint 98 Seguidors

Tuits Tuits i respostes Continguts Agradaments

Tuit fixat

Mediterranis @MediterranisDOC · 25 de jul.
Moltes gràcies a qui hagi aportat el seu granet de sorra al projecte. Però encara hi sou a temps. Seguirà obert per aquells/es que encara no ho hagueu pogut fer. Animeu-vos!

MEDITERRANIS

Ajuda'ns a produir el documental 'Mediterranis' organized by Doc...
Els Jocs Mediterranis de Tarragona 2018 van ser un esdevenimen...
Documental Mediterranis needs your support for Ajuda'ns a produ...

UN DOCUMENTAL DE
MARC COLILLA
JAN MAGAROLAS
RUT QUERALT

Mediterranis
@MediterranisDOC · Pel·lícula

Envia un missatge

Inici Feines Esdeveniments Opinions Més

M'agrada

Més informació See All

El primer documental dels Jocs Mediterranis de Tarragona 2018 • Un TFG de @marccolilla, @janmg1998 i @rutqueralt • FB | IG | TW

Convida les teves amistats to like this Page

30 persones like this including 7 dels teus amics

31 people follow this

Envia un missatge

mediterranisdoc@gmail.com

Pel·lícula

Crea una publicació

Photo/Video Registra't Etiqueta amics

PUBLICACIÓ FIXA

Mediterranis
13 de juliol

Voleu col·laborar amb el nostre projecte?
Avui engegarem una campanya de micromecenatge per poder cobrir les despeses del documental.
Doneu-hi un cop d'ull i, si voleu, aporteu-hi el vostre granet de sorra. Tota donació serà benvinguda!... Mostra'n més

MEDITERRANIS

GOFUNDME.COM

Fotos See All

M

mediterranisdoc Edit Profile

33 posts 72 followers 18 following

Documental 'Mediterranis'
El primer documental dels Jocs Mediterranis de Tarragona 2018 • Un TFG de @marccolilla, @janmg1998 i @rutqueralt • IG | TW | FB
gf.me/u/yga58k

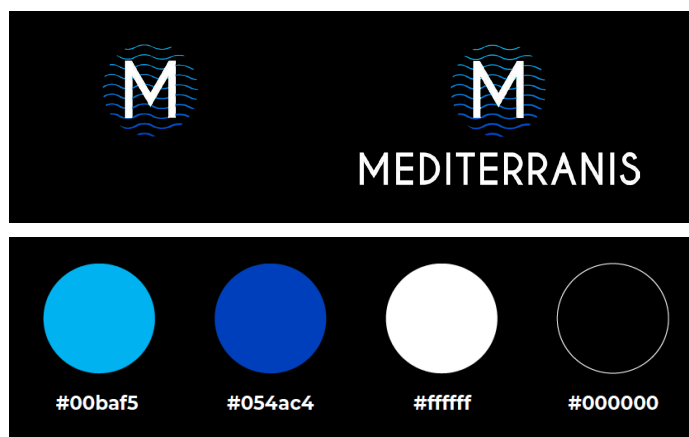
POSTS IGTV SAVED TAGGED

11. Imatge corporativa: logotip, colors i tipografia

La imatge gràfica de 'Mediterranis' l'ha creada José Aulet, estudiant de gràfics interactius i comunicació gràfica i audiovisual a l'Escola d'Art i Disseny de la Diputació de Tarragona. La nostra idea era crear un logotip que fos fàcil de reconèixer i de recordar, i que, alhora, també tingués algun element vinculat amb la mar o els Jocs Mediterranis.

És per això que vam decidir jugar amb la 'M' majúscula i de fons les onades del mar, amb un to blau marí que, de manera progressiva, es va fent cada cop més clar.

Pel que fa a la tipografia, tant per a les publicacions a les xarxes socials com per al logotip, hem utilitzat la *Caviar Dreams*. A nosaltres ens aporta formalitat i senzillesa, també neutralitat i proximitat, amb un toc d'elegància però sense ser exagerat i mantenint un traçat que fa que sigui lleugera i còmoda d'utilitzar en qualsevol àmbit: chyrons, grafismes, crèdits... Aquesta senzillesa i minimalisme és la que volem imprimir al caràcter del documental, amb uns chyrons discrets que no cridin massa l'atenció ni distreguin l'espectador.

ABCDEFGHIJKLM
NOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklm
nopqrstuvwxyz

ABCDEFGHIJKLM
NOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklm
nopqrstuvwxyz

12. Micromecenatge

Després de deu mesos amb el documental entre mans, vam fer un recompte de les despeses que havíem tingut i ens vam atrevir a fer una previsió del que encara ens havia de vindre. Això va fer adonar-nos que, només amb qüestions de gestió i logística del documental -ni dietes ni altres despeses personals- la quantitat sobrepassava discretament els 500€. Més concretament, aquests diners serveixen per cobrir els desplaçaments que, com a equip, vam haver de fer per enregistrar algunen entrevistes o plans recurs, sense comptar, encara, la inversió que vam decidir fer per les ajudes d'altres professionals que hem rebut, de les quals en parlarem al pròxim apartat.

Així doncs, arribats a aquest punt, vam creure convenient engegar un micromecenatge per poder recopilar diners suficients per cobrir aquestes despeses, deixant un marge superior per si aconseguíem sobrepassar aquesta quantitat. Ho vam fer a través de gofundme.com per diversos motius. En primer lloc, perquè ens permetia posar una quantitat mínima que podíem augmentar amb el temps. També perquè no hi ha una data límit per tancar-lo, sinó que ho podem fer quan així ho creguem convenient. Tampoc no calia arribar a l'objectiu desitjat per extreure els diners. I, per últim, perquè no era obligatori oferir recompenses als mecenes, independentment de la seva quantitat. Tot plegat ens donava més marge de maniobra i d'actuació, i això ens va convèncer per utilitzar aquesta plataforma.

Vam assolir l'objectiu amb només un parell o tres de dies, la qual cosa ens va sorprendre gratament i vam agrair molt. Uns dies més tard vam augmentar la quantitat a 700€, recaptació que també hem superat amb satisfacció, ja que hem aconseguit **un total de 745€**. Reiterem que són uns diners destinats únicament i exclusiva al documental; amb això no cobrim cap despesa personal ni res que s'hi assembla. El motiu d'afegir una xifra superior va ser arran de la professionalitat rebuda pels que ens han donat un cop de mà (amb el so, la veu en off i la imatge gràfica), la

feina dels quals serà remunerada amb una part d'aquests diners, i per tenir un marge per llogar la sala on farem la projecció. Encara no sabem quan ni on serà, però la nostra voluntat és que sigui un espai on tothom que hi ha col·laborat hi tingui cabuda i, si hem de pagar alguna taxa per poder reservar l'espai, que també puguem cobrir-ho amb aquests diners.

A partir d'aquí, si finalment l'emetem en algun lloc, llavors caldrà que paguem els drets de les imatges recurs utilitzades d'altres televisions, així que aquesta també podrà ser una font d'ingressos. A dia d'avui, però, encara no hem fet efectiva la retirada dels diners de la plataforma gofundme.com. Ho farem properament.

13. Col·laboracions i altres ajudes

Durant el procés de creació del documental vam anar detectant diverses tasques que, segons el nostre parer, requerien d'uns recursos o d'uns coneixements externs perquè nosaltres no tenim. És el cas de l'edició del so, de la veu en off i de la creació del logotip de 'Mediterranis'.

El primer cop de mà que vam rebre va ser per part de José Aulet, a qui ja hem presentat anteriorment. Ell va encarregar-se de dissenyar gràficament aquelles idees que teníem però que no sabíem plasmar. Gràcies a la seva ràpida col·laboració, vam aconseguir una imatge visual que ens identifica fàcilment a les xarxes socials i que resumeix l'essència del documental, amb la 'M' i les onades de fons.

Més endavant, vam adonar-nos que necessitàvem incloure una veu en off que narrés el relat, ajudés a tirar endavant la història i que expliqués la informació de context imprescindible per entendre el document i que no tractaven els testimonis. Així doncs, vam obrir un càsting amb quatre veus femenines: nosaltres mateixos vam preparar

uns textos que crèiem que, per dicció, entonació o caràcter, calia saber-los pronunciar correctament. No el vam fer públic, sinó que el vam difondre a aquelles persones del nostre entorn que, per estudis o experiència, sabíem que podrien aportar una bona veu en off al documental. Unes setmanes més tard vam concloure que seria la Clàudia Garcia de Dios, per la seva dicció i entonació. Ella és estudiant de Comunicació Audiovisual a la Universitat Pompeu Fabra i, anteriorment, havia cursat tallers de dicció i interpretació. Li agraïm l'esforç que hi ha dedicat i la bona disposició que ha tingut en tot moment.

A punt d'enllestir el documental, Pau Ortiz va encarregar-se de l'edició del so de les entrevistes. A l'hora de decidir les localitzacions, vam creure convenient prioritzar el significat que el lloc podria aportar a les entrevistes en lloc de fer-les totes a un espai més íntim, tancat i impersonal. Amb això, doncs, ens trobem amb algunes entrevistes a interiors i, per tant, amb més o menys reverberació, mentre que algunes altres són enregistrades a l'exterior, amb so ambient com pot ser l'aigua de la piscina o els visitants de l'Anella Mediterrània una tarda qualsevol. Com a expert en masterització i gravació de so a NU Estudi, Ortiz va unificar tots els àudios perquè la diferència entre tots ells sigui la mínima possible. La seva feina ha estat de vital importància per vestir de professionalitat el documental, ja que un so deficient juga un paper important en el valor d'una obra audiovisual. A ell també li agraïm la predisposició, el temps invertit i l'exigència.

14. Bibliografia i webgrafia

Ajuntament de Tarragona. Govern. Consistori. Pau Ricomà Vallhonrat. Recuperat de: <https://www.tarragona.cat/lajuntament/govern/consistori/pau-ricoma-vallhonrat>. S'hi ha accedit el 14 d'abril de 2020.

Comitè Internacional dels Jocs Mediterranis. Jocs Mediterranis. Recuperat de: <https://cijm.org.gr/jeux-mediterraneens/?lang=fr>. S'hi ha accedit el dia 31 d'agost de 2020.

Cuadrat Garcia, Ramon (28 de juny de 2013). Un tomb per Mersin amb Ramon Cuadrat. Fet a Tarragona. Recuperat de: <https://www.fetatarragona.cat/2013/06/28/un-tomb-per-mersin-amb-ramon-cuadrat/>. S'hi ha accedit el dia 13 d'abril de 2020.

Estatuts Fundacionals Tarragona 2017. Capítol IV. Article 18: Càrrecs del Patronat.

Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya (14 de febrer de 2019). Cuadrat García, Ramón. Recuperat de: <http://inefc.gencat.cat/ca/detalls/article/cuadrat-garcia>. S'hi ha accedit el dia 14 d'abril de 2020.

LinkedIn. Perfil professional de Rafa Marrasé. Recuperat de: <https://www.linkedin.com/in/rafa-marrasé-3820aa69/?originalSubdomain=es>. S'hi ha accedit el 14 d'abril de 2020.

Generalitat de Catalunya. Servei Territorial d'Administració Local a Tarragona. http://sac.gencat.cat/sacgencat/AppJava/organisme_fitxa.jsp?codi=687. S'hi ha accedit el dia 14 d'abril de 2020.

15. Annex

Minutatge	Bloc del documental
0-1	TÍTOL. Presentació i preguntes que planteja el documental
1-3	ENTREACTE 1. Presentació dels Jocs, amb la veu en off i Pere Valls
3-13	FASE DE CANDIDATURA (2007-2011) S'introdueix i es desenvolupa la Candidatura Tarragona 2017. El bloc acaba amb el relleu de l'organització, després de Mario Rigau decidís deixar el projecte.
13-21	FASE DE CONSTRUCCIÓ (2012-2018) Comencen les construccions i les reformes de les instal·lacions.
21-22	ENTREACTE 2. La construcció de l'Anella
22-32	FASE DE CONSTRUCCIÓ (2012-2018) Apareixen les primeres dificultats, fins que decideixen ajornar els Jocs Mediterranis a l'any 2018.
32-34	Vídeo resum dels Jocs
34-42	FASE ACTUALITAT (2018-2020) El llegat i l'herència dels Jocs, exposant l'ús previst de les instal·lacions de l'Anella Mediterrània.
42-43	ENTREACTE 3. Jocs de la Pau
43-54	Conclusions. Respostes a les preguntes de l'inici
54-55	ENTREACTE 4. Visió de futur
55-56	Crèdits i agraïments

MEDITERRANIS

Enllaç per visualitzar 'Mediterranis':

<https://www.youtube.com/watch?v=51U2L6dROPU&feature=youtu.be>